

УДК 343

Змалюкіна Ю.В.

студ. гр. Ю-119м НУ «Запорізька політехніка»

ІНДИВІДУАЛЬНА ПРОФІЛАКТИКА ЗЛОЧИННОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ

Останнім рівнем в системі запобігання злочинності неповнолітніх науковці виділяють індивідуальне запобігання (профілактику). Цей рівень має на меті саме цілеспрямовану роботу з конкретною людиною, від якої можна очікувати вчинення злочинів та її найближчим оточенням. Застосовується щодо неповнолітніх, які відносяться до групи ризику вчинення злочину або вже вчинили злочин, у зв'язку з чим потрапили у поле діяльності суб'єктів профілактики, поставлені на профілактичний облік, відбувають покарання або знаходяться у профілактичних закладах.

У науковій літературі наводяться різні визначення індивідуальної профілактики злочинів, але найбільш конкретизованим є таке: індивідуальна профілактика – система цілеспрямованого, організованого, з урахуванням педагогічних вимог, виховного впливу на свідомість, почуття, волю особи, що профілакується, з метою усунення, нейтралізації, блокування у неї негативних і, одночасно, формування позитивних якостей, стереотипів і звичок законотворчої поведінки.

У нормативно-правових актах під індивідуальною профілактикою злочинності розуміється система спеціальних заходів щодо конкретних осіб, які не скоїли протиправних діянь, але знаходяться в несприятливих умовах і під їх впливом можуть учинити такі дії, ведуть антисуспільний спосіб життя, скоюють правопорушення, характеризуються формуванням умислу і мотиву на вчинення правопорушень, підготовкою конкретного правопорушення, учинили замах на злочин, але не довели його до кінця, скоїли злочин і можуть допустити рецидив.

У науковій літературі наводяться різні визначення індивідуальної профілактики злочинів, але найбільш конкретизованим є таке: індивідуальна профілактика – це система цілеспрямованого, організованого, з урахуванням педагогічних вимог, виховного впливу на свідомість, почуття, волю особи, що профілакується, з метою усунення, нейтралізації, блокування у неї негативних і, одночасно, формування позитивних якостей, стереотипів і звичок законслухняної поведінки.

У нормативно-правових актах під індивідуальною профілактикою злочинності розуміється система спеціальних заходів щодо конкретних осіб, які не скоїли протиправних діянь, але знаходяться в несприятливих умовах і під їх впливом можуть учиняти такі дії, ведуть антисуспільний спосіб життя, скоюють правопорушення, характеризуються формуванням умислу і мотиву на вчинення правопорушень, підготовкою конкретного правопорушення, учинили замах на злочин, але не довели його до кінця, скоїли злочин і можуть допустити рецидив.

Загалом індивідуальну профілактику запобігання злочинності, поділяють на три види: ранню, спрямовану на усунення або нейтралізацію обставин формування криміногенної спрямованості особи неповнолітнього; безпосередню – спрямовану на усунення кримінальної мотивації, припинення протиправної поведінки неповнолітнього і протидію актуальній криміногенній ситуації; профілактика на етапі злочинної поведінки.

Рання профілактика стосується суб'єктів, які перебувають на початковому етапі становлення неповнолітнього злочинця, а саме: необхідно виявляти джерела кримінальних та інших антисуспільних впливів на особу до того, як цей вплив ще не подіяв на її (їх) поведінку; одночасно виявляти, коли для особи, яка профілакується, ці контакти виявились цікавими, аби впливати на конкретні життєві обставини. Завдання ранньої профілактики полягає у запобіганні джерелам негативного впливу і роз'ясненні особі, що профілакується, небезпечності таких контактів. Прикладом ранньої профілактики можна навести бесіду з батьками неповнолітнього з метою, щоб вони вплинули на перевиховання своєї дитини.

Безпосередня профілактика стосується осіб, поведінка яких свідчить про розвиток у них негативних інтересів, звичок, стереотипів (відчуження від позитивного мікросередовища, сумнівні знайомства, безпосередні контакти з кримінальним середовищем і особами, що надмірно вживають алкоголь, наркотичні засоби тощо); безпосередньо беруть участь у вчиненні адміністративних правопорушень. Завдання безпосередньої профілактики – стримати дитину від подальшого становлення на злочинний шлях та схилити її стати на шлях виправлення, оновити мікросередовище, в якому вона спілкується, з негативного на позитивне.

Профілактика на етапі злочинної поведінки стосується осіб, що вчинили злочини і стосовно них суд прийняв рішення про застосування різних заходів кримінально-правового впливу. Завданням цього виду профілактики є стримування від повторного вчинення злочинів шляхом демонстративних заходів контролю і жорстких роз'яснень правових наслідків злочинів. Серед суб'єктів, які займаються перевиховуванням неповнолітнього злочинця, особливе місце займає служба пробації, одним із завдань якої є здійснення забезпечення нормального фізичного і психічного розвитку неповнолітніх, профілактику агресивної поведінки, мотивацію позитивних змін особистості та поліпшення соціальних стосунків.